

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Мастер академске студије права - Општи смер	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Мастер академске студије II	
Назив предмета		Институти римског права	
Наставник (за предавања)		Проф. др Марија Игњатовић	
Наставник/сарадник (за вежбе)		Проф. др Марија Игњатовић	
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ		8	Статус предмета (обавезни/изборни) Изборни
Услов		-	
Циљ предмета	<p>Продубљена анализа карактера одређених института кроз различите периоде током више од миленијума правне римске историје. 2) Уочавање првобитног (често заборављеног) смисла одређених института и видова њиховог трансформисања у новим, другачијим друштвеним приликама. 3) Посебан осврт на првобитни смисао и трансформације института везаних конкретно за статус жене у античком Риму, уз уочавање неаутентичности неких одредби из тзв. <i>Leges regiae</i> и другачије тумачење одговарајућих одредби Закона XII таблица (без тих одредби). 4) Уочавање улоге правника у изградњи и тумачењу одређених института, посебно у погледу статуса жене, како у античком Риму тако и у Европи каснијих векова, кроз рецепирано римско право. 5) Анализа утицаја рецепираног римског права на модерно европско право, уз посебан осврт на недовољно утемељене, чак и погрешне ставове из старије романистике везане за статус жене у Риму и утицај тих ставова на статус жене у Европи Новог века.</p>		
Исход предмета	<p>Савладавањем програма предмета кроз планиране активности и облике наставе, уз додатно учење, очекује се да студент:</p> <p>1) Сагледа, на далеко вишем нивоу но на I години студија, утицај друштвених прилика на садржину и промене карактера одређених института у античком Риму, уопште и посебно у односу на статус жене. 2) Да уочи значај улоге правника на том пољу и уопште значај тумачења права и других друштвених феномена из историјске перспективе, уз конкретизовање на неаутентичност неких одредби тзв. Краљевских закона, које су утицале на погрешно тумачење неких одредби Закона XII таблица. 3) Да опет на вишем нивоу но на I години, схвати утицај римског права на модерно европско право, уопште и посебно у погледу статуса жене. 4) Да, кроз разумевање праве садржине института везаних за статус жене у античком Риму, уочи неадекватност каснијих европских тумачења статуса жене у Риму, насталих преко рецепције римског права и доминирајућих у старијој романистици, којима су формиран погрешни закључци о неким аспектима статуса Римљанке. 5) Да уочи значај негативног утицаја таквих, погрешних схватања на креирање статуса жене у модерним европским правним системима. 6) Да тиме стекне уопште критички, стручан и одговоран однос према тумачењу и стварању права.</p>		
Садржај предмета			
Теоријска настава	<p>Увод: Општи осврт на римску правну историју и на статус жене у Риму, уз кратка запажања о историји статуса жене уопште. <i>Старо римско ius civile</i>: Карактер друштва, које још увек није класично робовласничко. Неразвијеност промета, стари породични и својински односи и наслеђивање у таквим односима. Питања правне и пословне способности уопште и положај жене, фактички и правни, у старом римском друштву. Примитивна, неразвијена правна техника, унеколико тешко разумљива и самим римским правницима каснијих векова, још мање старијој европској романистици; и погрешна тумачења неких старих института, посебно у погледу статуса жене. Осврт на неаутентичност неких одредби из тзв. <i>Leges regiae</i> (које жену представљају као апсолутно обесправљену) и шири осврт на одговарајуће одредбе Закона XII таблица, погрешно тумачене због веровања у тзв. Краљевске законе, као и уочавање њихове праве првобитне садржине, која је далеко мање обесправљујућа но што се вековима сматрало. Наглашавање значаја ових питања чији се утицај, у односу на третман жене, протеже до данашњих дана. <i>Класично римско право</i>: Класични робовласнички систем, робноовчана привреда, успон друштва, уз превазилажење политичке кризе, промена политичког уређења, промена облика својине (приватна), породичних и наследних односа и института. Изградња права и правне технике (<i>ius civile</i>, <i>ius honorarium</i>, <i>ius gentium</i>), Августово законодавство, процват правне науке и класични</p>		

	<p>правници. Промене садржине одређених института, посебно у погледу статуса жене. <i>Посткласично и Јустинијаново право</i>: Криза робовласничког система, промене у области својинских, породичних и наследних односа и института. Значај и улога хришћанства и његов утицај на право, посебно у погледу статуса жене. Кодификације права, посебно Јустинијанова кодификација, карактер и садржина појединих института по Јустинијановом праву, посебно у погледу статуса жене. <i>Рецепција римског права и старија романистика</i>: Кратак осврт на рецепцију (која се дотиче и у оквиру других наставних предмета). Анализа неких ставова из старије романистике о одређеним институтима римског права, уз посебан осврт на погрешна тумачења неких аспеката статуса жене у Риму и негативан утицај таквих ставова на регулисање статуса жене у европским системима Новог века. <i>Закључна разматрања</i>: Сумирање неких тенденција у развоју римског права и утицају на европско модерно право, посебно у погледу статуса жене.</p>			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)				
Литература				
1	Д. Стојчевић, Римско приватно право, Београд, 1969.			
2	М. Јовановић, Коментар старог римског <i>ius civile</i> , књ. 1, <i>Leges regiae</i> , Ниш, 2002.			
3	М. Јовановић, Коментар старог римског <i>ius civile</i> , књ. 2, Закон XII таблица (I- VI), Ниш, 2007.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
3	1			
Методе извођења наставе	Предавања Индивидуалне консултације Групе за дискусију			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		Поена
активност у току предавања	0-10	писмени испит		
практична настава	0-15	усмени испит		51
Колоквијуми	0-12	Посећеност предавања		0-4
Семинари	0-8			